

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	180 dinár
Félévre	90 dinár
Hegyedévre	45 dinár
Egy hóra	15 dinár

Egyes szám ára 75 para.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: **Dr. MARA JENŐ**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obiljeva (Zapolva) utca 1.

Szerkesztőség telefonszáma 281
Kiadóhivatali telefonszáma 21

MEGJELENIK MINDENNA, HÉTFŐ ÉS
ÖNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELEVEL.

Veliki Beeskerek, 1922.

LI. évfolyam, 136. szám.

Csütörtök, június 22.

A minisztertanács ülése.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jun. 20.

A minisztertanács ma délután ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a miniszteri bizottságok eddigi működésükről a kormánynak részletes jelentést tartoznak tenni. A kereskedelemügyi miniszter felhatalmazást kapott, hogy Ausztriával továbbra is tartsa fenn a most is érvényben lévő kereskedelmi szerződést. Markovity Voja belügyminiszter jelentést tett a minisztertanácsnak, hogy a semmitőszék megerősítette a vidovdani merénylők elleni ügyben hozott elsőfoku ítéletet.

Gyorgye herceg betegsége

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jun. 20.

A beogradi sajtó György herceg párisi esetét különféle leírásban hozta a nyilvánosságra. Miután ezek a híresztelések jóformán teljesen nélkülözik a való alapot, politikai körökben felvetették azt a tervet, hogy a kormányt felhívják, hogy adjon ki hivatalos kommunikékét és cáfolja meg az összes önkényes híreket.

Angol lapvélemény a magyar jóvátételről.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, jun. 20.

A londoni „The Financial Times” cikket közöl Magyarország gazdasági helyzetéről. A lap cikkében kimutatja, hogy az ország talpraállítását a jóvátétel megnehezíti és amíg a jóvátétel összegét alaposan le nem szállítják, addig nem eshet szó Magyarország gazdasági konszolidációjáról, amely nélkül pedig az ország nem állhat fenn és veszélyezteteti szomszédait.

A lap továbbá megjegyzi, hogy Magyarország jelentős lépést haladt a gazdasági konszolidáció felé. Angol szempontból is fontos a jóvátétel végleges megállapítása, mert gazdasági összeköttetést kívánnak létesíteni a brit birodalom és Magyarország között.

Folytatódik a genuai játék.

Franciaország csak kéreti magát. Belgium kilépett a háttérből.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Páris, jun. 20.

A minisztertanács holnap foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy részt vegyen-e hivatalosan a hágai konferencián vagy a kiküldött tanulmányi bizottságot visszatérésre utasítsa. Ugy látszik, Poincarének az a felfogása, hogy Franciaországnak bizonyos feltételek mellett hivatalosan részt kell vennie a konferencián. Illetékes helyen rámutatnak arra, hogy ez a felfogás nem a Poincaré és Lloyd George között Londonban folytatott megbeszélések következménye. Valószínű inkább, hogy Franciaország magatartására befolyással van Belgium viselkedése, amely a hágai konferencián aktív részt fog venni.

Hága, jun. 20.

A konferencián résztvevők között feltűnést keltett Belgium megváltozott magatartása. Cappier, a belga delegáció feje a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy Belgium Hágában nem szándékozik a néző szerepére szorítkozni. Ebből következik, hogy Belgium okosabb politikát akar folytatni, mint Genuában. A látszat az, hogy Belgium jobban közeledik Angliának az orosz kérdésben vallott felfogásához. Karnebeck elnökségéből következtetni lehet arra is, hogy a konferencia nem fog meghiusulni, mert ez esetben Karnebeck nem tette volna ki sem saját személyét, sem presztizsét egy esetleges blamázsnak.

Hága, jun. 20.

A harmadik teljes ülésen a francia bizottság bejelentette, hogy kormánya megbízottai utján részt akar venni a főbizottságok és albizottságok tárgyalásain.

Hága, jun. 20.

A hírlapíróknak, akiket eddig nem engedtek be a békepalotába, a külügyi hivatal ma külön helyiséget jelölt ki és megengedte, hogy az üléseken résztvegyenek.

A francia-angol viszony

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, jun. 20.

A Poincaré tiszteletére adott banketten lord Derby felköszöntőt mondott, melyben kijelentette, hogy mindig hiva volt az angol-francia szövetségnek. Ezentul is ragaszkodni fog ehhez a felfogásához, mert ennek a szövetségnek feltétlenül létre kell jönnie. Meg vagyok győződve — mondotta lord Derby — hogy úgy a francia, mint az angol nép kívánja a bajtársi kapcsolatot és annak megerősítését.

A berlini orosz követségi palota eladása.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, jun. 20.

A német kormány megvásárolta az orosz kormánytól a berlini orosz követség épületét. Az orosz cári család hozzátartozói a vétel ellen tiltakozásukat jelentették be. A palotát a Romanov-család ősapja szerezte és így az a Romanov-család magántulajdona, a szovjetkormány tehát nem idegenítheti el.

TŐZSDE

Junius 20.

Beograd. (Zárlat.) Lei 4750, Léva 49.

Devizák: London 335, Páris 655, Milano 36810, Prága 14570, Berlin 23525, Wien 0508, Bukarest 4910, Budapest 830.

Zürich. (Zárlat.) Devizák: Berlin 164, Holland 202-50, Newyork 529-50, Páris 4520, Milano 2555, Prága 1005, Budapest 057, Zagreb 177-50,

Vársó 012, Wien 00375, Osztrák bélyegzett 00370.

Budapest. (Zárlat.) Valuták: Napoleon 3540, Angol font 4100, Dollár 925, Francia frank 7850, Márka 294, Lira 4425, Osztrák korona 590, Lei 605, Sokol 1796, Dinár 1200, Lengyel márka 2250.

Devizák: Amsterdam 360, London 4100, Berlin 29450, Milano 4500, Páris 7875, Prága 1795, Sváje 17650, Wien 560, Zagreb 300, Newyork 930.

Értékpapírok: Magyar hitel 2430, Salgótarjáni 10175, Rimamurányi 3150, Déli vasut 3150, Altvass vasut 15300.

A magyar politikából.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, jun. 20.

Az új magyar nemzetgyűlés megnyitása ünnepélyes formák között ma történt meg. A budavári koronázó Mátyás-templomban ünnepélyes „Veni sancte” volt, amelyet Csernoch János hercegprimás pontifikált. Déli tizenkét órakor a kormányzó az országháztérre érkezett, ahol egy diszszázad várta. A Ház kapujánál Lukovich Aladár volt háznagy fogadta a kormányzót és felkalauzolta az országház kupola-esarnokába, hol az összes akreditált követek és diplomaták, a kormány tagjai és Veres Ferenc, a nemzetgyűlésnek Apponyi után legidősebb tagjának vezetésével a képviselők voltak jelen. A miniszterelnök üdvözölte a kormányzót és felkérte a nemzetgyűlés ünnepélyes megnyitására. Ezzel egyuttal átnyújtotta a megnyitó-beszéd szövegét, amelyet a kormányzó felolvasott.

Budapest, jun. 20.

A Ház holnapi ülésén az elnökség megválasztása kerül sorra. Az egységes-párt Gaál Gasztont kívánja elnöké megválasztani. Az ellenzék ebben a kérdésben még nem foglalt állást. Az ellenzék, állítólag Rakovszky Istvánt fogja az elnöki tisztségre jelölni.

Budapest, jun. 20.

A keresztény ellenzéki pártok ma ülést tartottak, amelyen kimondották a Haller-Andrássy-Friedrich-csoportok egyesülését: Szövetkezett keresztény ellenzék néven. Az új pártnak közös vezetősége, közös párthelyisége van, de a pártszervezetek önállóságát a pártszövetség nem érinti. A szövetségnek huszonegy képviselő tagja van.

Szteity nem kér kegyelmet.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jun. 20.

Szteity védői Blédbe akartak utazni, hogy a királytól kegyelmet kérjenek részére. Steity azonban kijelentette, hogy nem kér kegyelmet, mire az ügyvédek elállottak tervüktől. A merénylőn valószínűleg még a hét folyamán végrehajtják a halálos ítéletet.

A fájdalom nélküli szülés.

Hipnózissal és szugesztíóval kísérleteznek.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, jun. 20.

A budapesti orvosi szaklapok megemlékeznek a most lefolyt insbrucki nőgyógyász kongresszusról, amelynek egyik fővitatárgya a fájdalom nélküli szülés volt. Ebben a kérdésben a kezdés érdeme a heidelbergi klinikáé, ahol már másfél éve kísérleteznek a mély hipnózisban lefolyt születek kérdésével. Tizenhat eset közül tizenegyet esetben a szülés teljesen fájdalom nélkül történt. A heidelbergi kezdés nyomán Magyarországon is megindult a kísérletezés, de a mély hipnózis alkalmazásának nagy akadálya volt, hogy a szülő asszonyok igen sok esetben a félelem által keletkezett kimerültségükben a kritikus órában nem engedték magukat hipnotizálni. A magyar kísérletezők tehát új nyomot kerestek, amely a hipnózisnál más akaratviteli módszerrel történt. A kísérletek eredménye a szugesztio alkalmazása volt. A kísérletek meglepő eredménnyel jártak. Egyik budapesti intézetben száz esetből kilencvenben pusztán szugesztíóval teljesen fájdalommentes szülést értek el.

A magyar kísérletek eredményét Insbruckban Mausfeld főorvos adta elő, amelyet élénk vita követett, míg végül a magyar tudományos álláspont győzött. A szugesztíós eljárást a kongresszus elfogadta azaz, hogy szükség esetén kis adag altatószerrel kombinálva alkalmazandó.

Rendet teremtenek a piacon.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jun. 20.

A piacon uralkodó anomáliákkal nem egyszer foglalkozott a „Torontál”. Legutóbbi számunkban is rámutattunk arra a lehetetlen állapotra, hogy a kofák a közönség orra előtt veszik meg napi áránál jóval nagyobb összegekért a termelők által behozott élelmiszereket és így a fogyasztók egyenesen ki vannak téve a láncereskedő kofák árdrágításának.

A rendőrhatalóság most erélyes kézzel látott neki, hogy végre rendet teremtsen a beeskereki piacon. Hogy a kofáskodás elterjedését megakadályozza, elrendelte, hogy minden viszontelárúsítónak a piacon állandóan magánál kell tartania az iparendélyét és az adóívét, ellenesetben pedig szigorúan megbüntetik. Ugyancsak szigorú büntetés terhe alatt elrendelték, hogy viszontelárúsítónak csak tíz óra után szabad vásárolnia. A rendőrhatalóság intézkedését tegnap dobszó útján közzölték a közönséggel.

Nem győzzük eléggé hangsúlyozni, hogy mily sokat jelent, ha ezeket a rendelkezéseket a valóságban meg is tartják. Hiába tiltják meg a vásárlást, hiába kötik iparendélyhez a viszonteladást papíron, ha a gyakorlatban nem szerez-

A mai nemzetgyűlés.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jun. 20.

A mai nemzetgyűlést délután öt órakor kezdték meg. A formalitások elvégzése után a Házelnök előterjeszti a kérelmek és panaszok átvizsgálására kiküldött bizottságok határozatait. A kérelmek elintézése után Kumanudi dr. válaszol Moskovlyevity földműveléspárti képviselőnek a só szabad árusítására vonatkozó kérdésére. Krsztelj dr. válaszában a sósó szabad árusítására vonatkozó kérdésére. Krsztelj dr. válaszában a sósó szabad árusítására vonatkozó kérdésére. Krsztelj dr. válaszában a sósó szabad árusítására vonatkozó kérdésére.

nek mindezeknek a helyes és időszzerű intézkedéseknek érvényét.

Reméljük, hogy most már erélyesen látnak neki s ebben az esetben biztosítjuk, sikerül is — rendet teremteni a piacon.

Az érettségi vizsgák.

Most folynak országsszerte az irásbeli érettségi vizsgák, a nyolcadik osztályok serdülő ifjai szivszorongva lépnek ama bizonyos nagyterembe, melyet oly sokszor láttak, de soha ily komor rideg színen! Elhelyeztetnek jó távol egymástól, a tételek kiosztatnak s az érettségi biztos éber, figyelő szeme alatt kezdik kisasztolni magukból azt a nyolc éven át elraktározott tudományt. Néhány nap múlva lesz a szóbeli s ezután majd elhangzik a verdictum: érett, — nem érett... és ki boldogabb annál az ifjunál, kit a vizsgázó-bizottság érettnak nyilvánít?!

A tiszta, zavartalan, teljesen gondmentes boldogságnak igen rövid korszaka következik ezután az ifjura, utána pedig jön az élet a maga komoly követeléseivel, jön elsősorban a pályaválasztásnak ma szerfölött nehéz problémája! Ez már eddigé is sok fejtörést okozott a fiunak is, szüleinek is, de megállapodásra nem jutottak. Nehéz a választás, mert a hagyomány szerint a fiunak, ha már érettségi-zett, hát okvetlenül lateiner pályára kell lépnie, ezekkel pedig manapság baj van! Emlékezzünk csak vissza a mi időnkre, egy egész sora a legkülönbözőbb pályáknak állt az ifju rendelkezésére, választhatott tehetsége, hajlama, anyagi viszonyai és családi körülményei szerint hosszabb-rövidebb előképzettséget igénylő pályát, de választott legyen bármiképpen, mindig abban a biztos tudatban léphetett életpályájára: Ha tisztességes és igyekvő maradok, ha teljesítem kötelességeimet feljebbvalóim, hazám és embertársaimmal szemben, mindig meglesz existenciám biztos alapja, nincs hatalom az Isten akaratán kívül, mely engem választott életpályámból kiközökenthetne!

Igy van ez vajjon még ma is?

Nem. A háború teljesen megváltoztatta az életviszonyokat, megingatta még a legszilárdabb alap-

alpján a papokat valláskülbségre való tekintet nélkül, a politikai agitációtól el fogja tiltani.

Ezután dr. Ribár házelnök javaslatot tesz a következő nemzetgyűlés napirendjének megállapítását illetőleg. Az elfogadott javaslat szerint a következő ülésen előbb a választójogi, majd a költségvetési törvény kerül tárgyalás alá.

Lázity Vojisláv földműveléspárti képviselő a napirendre vonatkozólag beszélt, de folyton eltért a tárgytól, amire a Házelnök megvonta tőle a szót. Miután Lázity kétszeri figyelmeztetés dacára is tovább folytatta beszédjét, Ribár dr. az ülést bezárta.

kat is és egészen új feladatok elé állítja az ifjut. Az azelőtt divott életpályák ma már részben bezárultak az ifju előtt, részben pedig csak igen mérsékelt sikerrel kecsgetetik őt.

Vegyük csak a katonai és köztisztviselői pályát, amely azelőtt oly sok embernek adott foglalkozást, — az ma leeresztette sorompóit, kifüggesztette a „megtelt” táblát, nemcsak hogy új erőkre nincs szüksége, hanem a régiek közül is akárhányat kivetett az állam pénzügyi helyzete következtében szükségessé vált redukción. Hiszen ezen pályák azelőtt sem voltak kincserező pályák, vagyont és fényes megélhetést soha sem nyújtottak, — hanem nyújtottak szerény, de biztos megélhetést és a pálya gyümölesként nyugodt gond nélkül aggkora a nyugdíj révén.

Es hogy festenek az ugynevezett szabad pályák, mint a mérnöki, építési, orvosi stb.?

Itt is teljes a felfordulás; hogy legyen valaki mérnök, építész stb., amikor a munkás teljesítménye ma jobban díjaztatik mint az övé, amikor ezer eset bizonyítja, hogy p. o. a vasuti pályáor, kocsioltó stb. javadalmaszása jóval túlhaladja a vasuti mérnökét, a kőművesmesterét pedig az okleveles építészét?

Ma az orvosi pálya talán még az egyedüli, melytől a szellemi munkás is remélheti ambíciójának teljesülését.

Altalános jellemvonása azonban ennek a mi mai korunknak a szellemi munka értékének devalválása és ezzel szemben a fizikai munka értékének megnövekedése, hogy korszerű hasonlattal éljek: a szellemi munka árszija lesüllyedt az osztrák korona szintjére, a fizikai munkáé pedig felemelkedett a cseh korona értékére.

Ezen tünet, mely érthető és megmagyarázható, mert nem egyéb, mint természetes következménye a háború okozta túlságos anyagforgasztásnak, gondolkodásra kell hogy készítse a pályát választó ifjut és szinte parancsolólag oda kell hogy irányítsa figyelmét az eddig oly kevésbé kedvelt ipari pályára! Igen, a mai kor szelleme, amelyet senki büntetlenül nem ignorálhat, oda kívánja az ifjakat az ipari pályára és nem baj az, ha középiskolai végzettséggel lépnek ezen pályára, nem vesznek kárba a közép-

iskolában szerzett ismeretei, hasznára lesznek ezek az életben léptenyomon és ha ennek az országnak ily elemekből alakuló iparos és kereskedő osztálya lesz, akkor a mai kor rémei, mint kommunizmus, bolsevizmus stb. hiába fognak ajtóinkon kopogtatni, behocsátást itt soha sem fognak nyerni!

Tehát szakítani kell azzal az elavult felfogással, hogy érettségi vizsgával nem lehet ipari pályára lépni, ellenkezőleg az ifju saját jól felfogott érdeke és a közérdek is ott kívánja látni.

HIREK

Gyilkosság.

Nem lehet kívánni minden férjtől, hogy ölje meg a felesége udvarlóját. Sok ember irtózik a tömeggyilkosságtól!

Maróczy Géza sakkmester Beogradban. Beogradból jelenti tudósítónk: Maróczy Géza, a kiváló magyar sakkmester tegnap Beogradba érkezett, ahol a délután folyamán a Grand Hotelben méltó ellenfelével: Kosztity mesterrel játszott. Az öt játszma közül Maróczy háromt veszített, egy pedig remi volt. Ma délelőtt újból Kosztityval játszott. Ez alkalommal szintén Kosztity volt a nyertes, amennyiben három játék közül kettőt nyert, egy pedig eldöntetlen maradt. Maróczy az este elutazott Novisadra, ahonnan Subotićára megy.

Kinevezések. Beogradból jelenti: A közoktatásiügyi miniszter Mrkobrád Györgyöt, a beeskereki gimnázium tanárját igazgatói minőségben Sentára helyezte át. Ugy szintén Sentára helyezték át Mrkobrád Jelena beeskereki gimnáziumi tanárnőt.

Az új beogradi pápai nuncius. Rómából jelenti: Tegnap a Vatikánban püspökké avatták Peligranettit, aki legközelebb Beogradba jön, ahol mint pápai nuncius fog működni.

A magyar tudomány megmentése. Budapestről jelenti: A felsőoktatási egyesület tegnap Budapesten értekezletet tartott, melyen az egyesület elnöke, Tauffer Vilmos egyetemi tanár kijelentette, hogy a magyar tudományosság hanyatlóban van. A magyar tudósok szegénységükben kénytelenek mellékjövedelmek után futkosni, ennek folytán az idegen kultúrával Magyarország lassankint elveszti a kapcsolatot. Ezután az egyesület egy bizottságot választott, melynek feladatává tették a magyar tudományosság megmentését. A bizottság elnöke, Apponyi Albert gróf elnöki megnyitójában kifejtette, hogy Magyarországnak kulturfőlnyét továbbra is meg kell tartania. Sajnos, az ország szegénysége lehetlenné teszi a hazai tudományok munkabekapcsolódását a többi kulturnemzetek munkájába, de mindenképpen oda kell hatni, hogy ezeket az akadályokat legyőzzék.

A vasutasok kitüntetése. Beogradból jelenti tudósítónk: A közlekedésiügyi minisztériumban ukáz készül azoknak a vasutasoknak kitüntetéséről, akik a királyi esküvő alkalmával különleges szolgálatot teljesítettek.

Beir polgár tanévnek a

A ze ga-han egyesü kola n

11 órák ben viz A kor kéntes sen fog gyerme

Has dapest arányu mely e gedést okozott művek megála

Ameri fertőle kat elp követő járvány telen m

Átuta — a fer értelmé pest. E többi kü a Nagy Veliki épület. T igazgató

Sztrá: gyárban lenti: A munkás a gyár a bérkő ben, abo ták. A s nek.

A kat gradból tériumb bályrend tek nyug az SHS közben azokét fel, de n alatt val

Átuta kek az coakra. v árukivite pénzügyi zása alap

Bank 12 družna B rek. — T

Külföl óra alatt vačka 27. Tele

A Kiki senye. V meg a K senyét al 200 m. h

m. II. osz ugrás he tés, súly 400 m. st

monként korona. N címére előre vár igen szép kordra va

A Slavi ujtó köz 10 órakor

Beiratások a polgári iskolába. A polgári iskolába a jövő 1922-23-ik tanévre folyó hó 29-én és 30-án lesznek a beiratások. — Az igazgatóság.

A zeneiskola növendékeinek vizsgálóhangversenye. A zenekedvelők egyesülete által fenntartott zeneiskola növendékei vasárnap délelőtt 11 órakor a gimnázium tornatermében vizsgálóhangversenyt rendeznek. A koncertre belépő-díj nincs. Önkéntes adományokat azonban szívesen fogad a rendezőség a helybeli gyermekvédő liga javára.

Hastífuszjárvány Miskolcra. Budapestről jelentik: Miskolcra nagy arányú hastífuszjárvány lépett fel, mely egy hónap alatt 350 megbetegedést és huszonkét halálesetet okozott. A járványnak a városi vízművek fertőzött vize az oka. Ennek megállapítása után a vízműveket az Amerikában használt klormésszel fertőtlenítették, mely a baktériumokat elpusztította. A fertőtlenítést követő tizedik napon a dühöngő járvány minden átmenet nélkül hirtelen megszűnt.

Átutalásokat és csekk kiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár,** valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl a **Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Korona-szálló** épület. Telefon: Pénztár 16. — Vezérigazgató 52.

Sztrájk a lágymányosi dohánygyárban. Budapesti tudósítónk jelenti: A lágymányosi dohánygyár munkásai sztrájkba léptek. Miután a gyárigazgatóság nem teljesítette a bérkövetelésüket olyan mértékben, ahogy azt a munkások kívánták. A sztrájkolók példásan viselkednek. Rendzavarás nem történt.

A katonatisztek nyugdíja. Beogradból jelentik: A hadügyminisztériumban most készül egy szabályrendelet, mely azon katonatisztek nyugdíját szabályozza, akiket az SHS hadseregbe bevettek és időközben nyugdíjaztak, ugyanezen azokét is, akiket ugyan nem vettek fel, de nyugdíjuk szintén rendezés alatt van.

Átutalások, hitellevelek és csekk az összes bel- és külföldi piacokra, valamint **valutabiztosítások** árukivitelre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a **Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál** (Srpska Zadrúzna Banka D. D.), Veliki Beeskerek. — Telefon 43 és 47.

Külföldi vizumot 60 dinárért 48 óra alatt szerez a **Banatska Trgovacka Agencija, Aleksandrova-u. 27.** Telefon 32.

Sport

A Kikindai A. C. ker. athl. versenye. Vasárnap délután rendezte meg a KAC kerületi atletikai versenyt alábbi programmal: 100 m., 200 m. hep., 400 m. II. osztály, 800 m. II. osztály, 1500 m. hep., magasugrás hep., távolugrás, diszkoszvetés, súlydobás hep., 100—200—300—400 m. staféta. — Nevezési díj számonként 10 korona, a stafétára 40 korona. Nevezések Bogdán Brankó címére küldendők. Tekintve az előre várható tömeges nevezéseket, igen szép küzdelemre és pár új rekordra van kilátás.

A Slavija Sp. E. (Beeskerek) tisztújító közgyűlést e hó 25-én délelőtt 10 órakor tartja meg.

Elfogták a Klein-féle betörés tettesét.

Az áruló csomag. — Hajsza a betörő után. Beismerte tettét. — Hogyan rabolta ki a kézipénztárt?

— A „Torontát” tudósítójától. —

Beeskerek, jun. 20.

A napokban megírta a „Torontát”, hogy a Fő-utcán lévő Klein-féle lisztkereskedésbe világos nappal, a déli szünet alatt betörték és teljesen kifosztották a kézikasszát. Az ismeretlen tettes ellen a rendőrség rögtön megindította a legszélesebb körű nyomozást, mindezek dacára sem sikerült azonban eredményt elérnie, mert a vizsgálatot roppantul megnehezítette az a körülmény, hogy abszolút nem volt semmi nyom, melyen a rendőrség elindulhatott volna.

Másnap, vasárnap megjelent a beeskereki rendőrségen Mirkovity Szveticzlav állami detektív és közölte, hogy Karlován elfogott egy rosszul öltözött gyanús alakot, akinél nagyobb összeg pénzt talált, amit az állítólag Melencén lopott volna el egy ottani kereskedőtől. Mivel a tolvaj Beeskereken szállt be a Beeskerek—Subotica között közlekedő vonatba, a detektív azon nézetének adott kifejezést, hogy vajjon nem-e beeskereki vendégszerplésekből ered a pénz. A beeskereki rendőrségen a vonat indulása és a Klein-féle betörés közötti időpont összeegyeztetéséből kiindulva valószínűnek tartották, hogy Mirkovity foglya senki más, mint a keresett betörő, azért utasították Mirkovityt, hogy hozza a gyanúsítottat Beeskerekre.

Mirkovity állami detektív vissza is ment Kikindára, ahonnan tegnap délután tért vissza foglyával együtt Beeskerekre. Utközben kihallgatta a gyanúsítottat, aki most már a tagadás hasztalanságát látva, bevallotta, hogy ő követte el a Klein-féle betörést.

A „Torontát” munkatársának Mirkovity Szveticzlav állami detektív sikeres nyomozásáról a következőket mondotta el:

Szombat délben egy órakor hivatalos ügyben elutaztam Kikinda felé. Utközben az egyik másodosztályú fiülkében egy rosszul öltözött suhancot találtam, aki nagyon furcsán viselkedett. Időnkint idegesen körülnézett és látszott rajta, hogy

szorongva várja a vonat elindulását. A jobb zsebében egy hosszú nyakkendővel átkötött újságpapírba göngyöltött csomag volt. A mint a vonat elindult, felkelt helyéről a suhanc és a félreeső helyre ment. Amikor visszatért, már nem volt zsebében a csomag. Ez a körülmény még inkább felkeltette figyelmemet és most már szüntelenül szemmel tartottam pasasomat.

Két óra negyvenöt perckor érkezett meg a vonat Karlovára. Befutása előtt a suhanc felkelt helyéről és újra az árnyékszékbe ment, ahonnan a csomaggal tért vissza. Az újságpapír felső részének egy darabkája kiszakadt s így kikandikált a százdináros bankjegy vége. A suhanc a vonat megállása után leszállt, majd mikor látta, hogy nyomon követem, futásnak eredt, én meg utána. Rövid hajsza után felszaladt Csokin Bogdán karlovai gazda nyitott padlására, ahol végig elfogtam.

Kihallgatásakor elmondotta, hogy Szoll Jakabnak hívják, 19 éves, zsabljai illetőségű molnár. Másfél hónapja jött haza Bécsből és ezalatt az idő alatt Zagrebban, Pancsevón és Beeskereken időzött. A nála talált 1717 dinár 50 para eredetéről azt vallotta, hogy Melencén lopta egy ottani kereskedőtől.

Mikor Kikindáról, ahová első ízben beszállítottam foglyomat, Beeskerekre hoztam, utközben bevallotta, hogy a Kleiné kárára elkövetett betörésnek ő a tettese. A kérdéses napon Beeskerek főutcáján ödögölt. A Klein-üzlet ajtaját rosszul betéve nyitva látta és ekkor támadt fel benne az az eszme, hogy kifosztja a kézikasszát. A kézipénztár helyét ugyanis előzőleg már látta a kirakaton keresztül. Egykettőre benttermett az üzletben és magához vette a fiókban talált 2631 dinár 50 parát. A pénz egy részét, 700 dinárt és egy husz dináros arany papírban bankjegyeket Szoll Jakab a Csokin-féle padlásra rejtette el, ahol később meg is találta.

Közgazdaság

Csökken Amerika exportja. New-yorki levelezőnk írja: Amerika külkereskedelme rohamosan csökken. A statisztika szerint márciusban 39 millió dollárral többet importáltak, mint a következő hónapban, áprilisban. Ugyanebben a hónapban az export is 9 millió dollárral kevesebb volt. Mivel az amerikai külkereskedelemben mindig április volt a legforgalmasabb hónap, a kereskedelmi körök a mérlegcsökkenést nagy pesszimizmussal szemlélik. A külkereskedelem hanyatlása a legsúlyosabban a gépipart és a vegyi-ipart érinti.

160.000 munkanélküli Svédországban. Stockholmi levelezőnk írja: Már évek óta nem volt oly súlyos Svédország gazdasági helyzete, mint ez év tavaszán. A munkanélküliség egyre növekedett. A legtöbb gyártelepen a munkát vagy a

minimumig csökkentették, vagy pedig egészen beszüntették. A vasiparban például alig egy-két gyár dolgozott. A tavasz végén már 160.000 munkanélküli volt Svédországban. A helyzetet igen megnehezítette az, hogy a munkások és munkaadók között súlyos konfliktusok támadtak, mivel az utóbbiak a közszükségleti cikkek olesőbbodása folytán a munkabéreket le akarták szállítani. Ezenkívül a helyzetet az is súlyosította, hogy a svédországi iparban legjobban érdekelt két nagy bank, a Maerprovinsernas Bank és a Sydsvenska Kreditbolaget fizetési nehézségekkel küzdött és így nem tudták az iparvállalatokat finanszírozni. Május hó közepe óta a helyzet azonban valamivel javult és ez a stockholmi tőzsdét is kedvezően befolyásolta. Mindazonáltal Svédország gazdasági élete még mindig súlyos krízissel küzd.

A közigazgatásról, kerületek és járások önkormányzatáról szóló törvények.

Írta: D. Bodó Mátyás, gornja muzlai községi jegyző.

(Első közlemény.)

Mint már ismeretes, Veliki Beeskerek város, a központi, pancsevoi kovacsicai, törökbecsei, csenei, zsolboljai, velikakikindai, törökkani-zsai, sentai, staribecseji, zsabljai, titeli, poszavi és vracasai járások, Stara Kanizza, Senta, Stari Becsej városok, Káty és Opaszovacska községek kivételével Beograd székhellyel a beogradi kerülethez csatoltattak.

Szükségesnek tartom, hogy ezzel kapcsolatban ismertessem röviden a közigazgatás szervezeti részét szabályozó törvényeket, nevezetesen a közigazgatásról szóló törvényt és a kerületek és járások önkormányzatáról szóló törvényt.

Mindkét törvény életbelépett már. A közigazgatásról szóló törvény folyó év április hó 26-ikán kelt.

E törvény a kerületek élére a főispánt helyezi. A főispán a kormányhoz bizalmi ember és a kerületi igazgatás irányítója. Javaslátokat tesz új közigazgatási alások szervezésére nézve, ellenőrzi az egyes közigazgatási hatóságok ügykezelését, végrehajtója mindazon törvényeknek és miniszteri rendeleteknek, melyek végrehajtása nincsen az egyes szakminiszterek számára fenntartva. A kerületi közgyűléseken a kormány képviselője. A főispán királyi ukazzal lesz kinevezve a belügyminiszter, illetve minisztertanács előterjesztése alapján. Főispán csak olyan jogyogztt egyén lehet, aki legkevesebb 15 évet töltött állami szolgálatban. Helyettese a rangban legidősebb kerületi tisztviselő.

Az a főispán (okruznii naeselnik, podzsupán) a megyében, körben (okrug) segítő társa a főispánnak. Felügyeletet gyakorol a járási közigazgatás felett. Ezenként legalább két ízben megvizsgálja a járási hivatalokat, a vizsgálatok eredményéről jelentést tesz a főispánnak. A járási tisztviselőkkel szemben birságolási joga van, ezek ellen fegyelmi vizsgálatot folytathat és őket, szükség esetében, állásuktól fel is függesztheti. A főispánnak törvény szerinti helyettese, akit a főispán saját hatáskörébe eső ügyek önálló vitelével is megbizhat. A belügyminiszter ajánlatára királyi ukazzal lesz kinevezve. Minősítése olyan, mint a járási főnök (főszolgabíró) és a törvény 10 évi állami szolgálatot ír elő.

A járási főnök (főszolgabíró) végrehajtó tisztviselője a közigazgatási felsőbb hatóságoknak a járás területén és a főispán felügyelete alatt áll. A járási főnök mellé szakközegeket rendel a törvény egészségügyi, műszaki, népjóléti, állategészségügyi, gazdasági és egyéb ágakban. A járási főnök intézi mindazon ügyeket, amelyek a járási önkormányzat hatáskörébe esnek. A járási főnököt a belügyminiszter nevezi ki. Minősítése jogvégzettség, 8 évi állami szolgálat és gyakorlati vizsga. A gyakorlati vizsga csak két év után tehető le. A vizsgáló-bizottság elnöke a közigazgatási bíróság elnöke, tagjait a belügyminiszter nevezi ki.

A városok és községek szervezeté-

ről és önkormányzatáról külön törvények fognak intézkedni, ezeket annakidején szintén ismertetjük majd.

A törvény 28. §-a szerint kinevezhetők alispánna és járási főnökké olyan tisztviselők is, akik ezidőszereint hasonló állásban vannak, vagy pedig olyanok, akik korábban töltötték be hasonló állást.

A kerületek és járások önkormányzatáról szóló törvény szintén folyó évi április hó 26-ikán kelt.

A kerületek az államnak köz- és magánjogi szempontból is olyan egyedei, amelyek önkormányzattal bírnak.

A kerületek önkormányzati joga kiterjed a kerület pénzügyeire, közmunkákra, helyi vasutakra, csatornákra, utakra, hidakra stb. Előmozdítják gazdasági, állategészségügyi érdekeiket, fejlesztik az ipart és kereskedelmet. Előljárnak szociális és kulturális ügyekben. Törvényjavaslatokra vonatkozólag véleményezési joguk van.

Egyáltalán véve hivatottak határozatokat hozni mindazon ügyekben, amelyek a közbirtok és az állam fejlesztését célozzák.

A kerület szervei: a kerületi közgyűlés és kerületi választmány.

A kerületi közgyűlés tagjai titkos szavazás útján négy évre választatnak meg. Választók azok, akik jogosítottak nemzetgyűlési képviselőt választani. 5000 lakoson felüli járások és városok külön választanak, az 5000 lakoson aluli városok együtt a járással. A választókerületekben minden 10.000 lakos után egy tag választandó. A választókerületeket és közgyűlési tagok számát a közigazgatási bíróság állapítja meg.

A közgyűlés tagjává csak az választható meg, aki megfelel az alkotmányról szóló törvény 72. §-ának, a kerület területén három év óta lakik, vagyis olyan egyén, aki nemzetgyűlési képviselő nem lehet, a kerületi közgyűlés tagja sem lehet. Nemzetgyűlési képviselők mandátumuk tartama alatt a közgyűlésnek tagjai nem lehetnek. Szintúgy nem lehetnek tagok a kerület szállítói és hitelezői. Rendőri, pénzügyi és erdészeti tisztviselők, bírák, az agrárreform és kerületi önkormányzat tisztviselői nem jelölhetők tagsági helyre.

A kerületi választásokat királyi ukáz fogja elrendelni, azok egy napon történnek meg az egész királyság területén és pedig október hó első hetében.

A választás kihirdetésének 9-ik és 25-ik napja közötti időben kötelesek a választókerületek a kijelölt listát az illetékes elsőfokú bírósághoz bejelenteni. Az ívet legkevesebb 25 választónak kell aláírni. Az ív mellé annyi példányban kell aláírások nélküli listákat mellékelni, ahány helyen szavazás lesz.

A bíróság, ha a listákat jóváhagyta, azok 1-1 példányát elküldi minden egyes szavazóhelyre (községi előljárási helyre).

Minden lista minden egyes szavazóhelyen külön urnát kap, amelyre az ív lesz ragasztva.

A választók egy ízben, személyesen szavazhatnak azon a helyen, amelyen laknak és csakis azon listára amelyet a bíróság jóváhagyott.

A választási bizottság elnöke egy kiküldött bíró, jogász vagy bírósági

tisztviselő, tagjai egy községi előljáró, továbbá az egyes pártok (listák) bizalmi férfiai.

A választási elnököket 15 nappal a választás előtt a közigazgatási bíróság jelöli ki. Jelöltek választási elnökök nem lehetnek.

A választási bizottság a választási helyiségben elismervény ellenében átveszi a községi előljárástól az urnákat és szavazó-golyókat, a választók névjegyzékét, szavazó-lajstromot, jelölő-listákat. Lezárja az urnákat 3 kulccsal és lepecsételi azokat. Majd pedig eljárásáról jegyzőkönyvet vesz fel.

A választás napján reggeli 7 órakor a választási bizottság megjelene a választási helyiségben, kinyitja az urnákat, újból jegyzőkönyvet vesz fel arról, vajjon mindent rendben talált-e, aztán pedig megkezdik a szavazatok szedését. A szavazás ideje alatt 2 bizottsági tagnak állandóan jelen kell lenni, kik közül az egyiknek, vagy az elnöknek vagy pedig a község kiküldöttjének kell lenni. A szavazási helyiségbe fegyverrel senkinek sem szabad belépni. A választási elnök rendezavarás esetén karhatalmat vehet igénybe.

(Folytatjuk.)

A „Torontál” hadifogoly postája.

Wieni szerkesztőségünk díjtalanul áll olvasóink rendelkezésére. Megkeresésekre csak e rovatban válaszol. Wieni szerkesztőségünk címe: Wien, Köstlergasse 4.)

Üzenetek.

Gombos Józsefné (Subotica). Férje után a rigai kicsérelő-bizottság nyomozni fog.

Barry József (Técső). A rigai kicsérelő-bizottság fia után a nyomozást megindította. Ha nyomára fognak akadni, úgy beosztják valamelyik hazatérő transzportba és Rigán és Magyarországon keresztül hazaszállítják.

Mencz Gyula (Stara Kanizsa). Adatait továbbítottuk Rigába, a bizottság a nyomozást meg fogja indítani utánuk.

Polgármesteri hivatal Veliki Bečkerek.

10696—922. szám.

3004

Helyiségek bérbeadása.

A városházán lévő helyiségek bérbeadására, amelyekben jelenleg a városi pénztár van elhelyezve, az árverés kiíratik. A bérlet folyó évi augusztus hó 1-én lép életbe.

A helyiségek belső helyreigazítási költségeit a bérlő viseli. Az ajánlatok, amelyek zárt borítékban folyó évi július hó 20-ig a városi polgármesternél adandók át, 20 dináros okmánybélyeggel látandók el.

Veliki Bečkerek, 1922 jun. 14.

Alexity s. k., polgármester.

Egyszer és kétszer főzött törkölypálinka

50 literen felül minden mennyiségben legolcsóbb napiárakban kapható
Walke Tesvérek pálinkafőzde, Ursac

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Bečkerek.

Polgármesteri hivatal Veliki Bečkerek.

4972—1922. szám.

3093

Szén- és fabeszerzés.

Veliki Bečkerek város részére szükséges 250 öl fa és 10.000 q szénre, melynek kalóriája 5000—6000, ha kisebb kalóriájú, akkor 15.000 méter-mázsára, az árlejtés kiíratik.

Mindazok, akik az árajánlat 10%-át készpénzben vagy értékpapírban letétbe helyezik a városi pénztárnál, részt vehetnek az árlejtésben.

A feltételek a városi számvevőségénél megtekinthetők, írásbeli kérelemre pedig postán küldetnek meg. Az árajánlatok 20 dináros okmánybélyeggel látandók el.

Az árlejtés folyó évi július 10-én fog megtartatni, mely napig az ajánlatok zárt borítékban a polgármesteri hivatalnál adandók át.

A megbízást kapó az összes belyegköltségeket viseli és köteles a városi nyugdíjalap javára az egész összegnek 1%-át befizetni.

Alexity s. k., polgármester.

Cipész szabászi állást keres.

1033
Cím a Torontál kiadóhivatalában.

Eladó ház

áll 3 szobából, melléképítményekkel
Vétel esetén azonnal beköltözhető.

Mester István.

Bogorodicsina (Boldogasszony) u. 2761.

1000 holdas

bánati gazdaság keres önálló okleveles GAZDÁTSZTET. Csakis bánati gazdaságban szerzett nagy tapasztalattal rendelkezők pályázata vétetik figyelembe. Jelige „RET” Pályázatok a Torontál kiadóhivatalába küldendők

Nagymennyiségű

837

táblaüveg

érkezett — Legjobb minőség. Eladás nagyban és kicsinyben. Legolcsóbb napiárak

Ivanitza Ferdinánd Károly üveg-, porcellán-, tükör- és lámpakereskedése
Veliki Bečkerek, Kralja Alexandrova utca.

Meghívó.

A bácskai és torontál-temesi kémenyseprő egyesületek folyó június hó 29-én délelőtt 9 órakor a Bečkereki Munkásotthonba (Deák Ferenc utca 8.)

rendkívüli közös közgyűlést

hívunk egybe.

Felhívjuk ugy a Bácska, valamint Torontál-Temes összes kémenyseprőit, ugy mestert mint segédket, hogy ezen történelmi hivatásu közgyűlésen okvetlen jelenjenek meg

Napirend:

1. A vezetőségek jelentése.
2. Mindkét egyesület pénztári jelentése.
3. Állásfoglalás a két egyesület egyesítése tárgyában és a központ kijelölése.
4. Az eddigi vezetőségek felmentése.
5. Központi és csoportvezetőség választása
6. Az egyesület programjának ismertetése.
7. Az általános tarifatervezet és a segédek fizetésének megvitatása.
8. Tűzrendészeti szabályrendelet ismertetése és annak a miniszteriumba való felterjesztése.
9. Indítványok és interpellációk.

Szaktársak, amint látják napirendünk fontos kérdéseit, tartsa minden egyes mester, valamint segéd kötelességének, hogy ezen gyűlésen pontosan megjelenjen, mert ezen gyűlésen dől el iparunk és megélhetésünk jövője.

Szaktársi üdvözléssel

A kémenyseprő egyesületek vezetőségei.

1027

MÉSZ!

Ajánlom saját égetésű, fával égetett hófehér meszemet, franko bármely állomásra szállítva

851

Telefon 8. DONAUER JENŐ, STARA KANIZSA.

180 m² öl üres

telek

Korona-utca 2881. szám alatt

eladó!

Bávebbet Ubavity Militityeva u. 5.

Eladó

3 db Dinamógép egyenaramu 120—60—33 Amp 110 Volt, komplet malomkőjártat 38, 21-es Ganz hengerek, 34 cm² fűtőfelületű tüzcsoves kazán 6 atm. nyomásra, 12 HP stabil benzínmotor, 100 mm. foresó, 2 HP benzínmotor, bordás fűtőtestek, viztartány 20 m³, mézeskannák.

Megrendelhető

mindenféle vas- és fémöntvények, transzmissziók, gyűrűskennésű csapágyak és szíjtárcsák minden méretben. Vizvezetési és kazán-csővek, szivattyúk, zsáktaliccsák, szélrostatk, stb. Veszek régi fémek minden mennyiségben.

Petrass László, Vel. Bečkerek
Bánsági malom gépipari termékeinek képviselője

Kiadja Pleitz Fer. Pál.